

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Αριθμός Γνωμοδότησης 562 /2005

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Β΄

(Συνεδρίαση 22-11-2005)

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Αλέξανδρος Τζεφεράκος, Νικόλαος Κατσίμπας, Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Σωτήριος Παπαγεωργακόπουλος, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ηλίας ψώνης, Χρυσαφούλα Αυγερινού.

Αριθμός ερωτήματος : 1000295/69/Β0010/27-7-2004 της Δνσης Δημόσιας Περιουσίας, Τμήμα Β΄.-

Περίληψη ερωτήματος : Εάν η ανάρτηση της έκθεσης και του διαγράμματος καθορισμού του αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού που προβλέπεται από την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 5 εδ. γ΄ ν. 2971/2001 πρέπει να λαμβάνει χώρα πριν την δημοσίευσή των στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή σε μεταγενέστερο χρόνο.

Εισηγητής

: Περικλής Αγγέλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

I.- Στο υπ' αριθμ. 1000295/69/B0010/27-7-2004 έγγραφό της η Δνση Δημόσιας Περιουσίας, τμήμα Β' εκθέτει ότι : « Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του ν. 2971/2001 «.....Η έκθεση και το διάγραμμα αναρτώνται στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του αρμόδιου κατά τόπο δήμου ή κοινότητας για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες».

Από την προαναφερόμενη διάταξη δεν προκύπτει το χρονικό σημείο της ανάρτησης, δηλ. αν αυτή πρέπει να γίνεται πριν τη δημοσίευση στο ΦΕΚ ή μετά».

Κατόπιν τούτου ερωτάται : «Εάν η έκθεση και το διάγραμμα πρέπει να αναρτώνται πριν τη δημοσίευση στο ΦΕΚ ή μετά, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο καθορισμός θεωρείται οριστικός μετά τη δημοσίευση και ακόμη ότι από το νόμο 2971/2001 «περί αιγιαλού και παραλίας» δεν προβλέπεται η υποβολή ενστάσεων πριν τον καθορισμό».

Η Υπηρεσία πάντως εκφράζει την άποψη ότι : Στις περιπτώσεις καθορισμού αιγιαλού και παραλίας η ανάρτηση πρέπει να γίνεται μετά την δημοσίευση στο ΦΕΚ, από την οποία θεωρείται ότι ο καθορισμός είναι οριστικός και ισχύει», δεδομένου του ότι «εάν η ανάρτηση γίνεται πριν την δημοσίευση, όλοι θιγόμενοι θα προσφεύγουν κατά της έκθεσης της Επιτροπής και ενδεχομένως για διαφορετικό λόγο ο καθένας με αποτέλεσμα να απαιτείται επανεξέταση της υπόθεσης και να καθυστερεί με αυτόν τον τρόπο η ολοκλήρωση της διαδικασίας του καθορισμού, έχοντας ως συνέπεια την μη επαρκή προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου». Περαιτέρω δε εκφράζεται η άποψη ότι «στην περίπτωση του παλαιού αιγιαλού η ανάρτηση πρέπει να γίνεται μετά, αφού σύμφωνα με το νόμο η Επιτροπή καθορίζει συγχρόνως και τις τρεις

γραμμές, στις περιπτώσεις βέβαια που υπάρχει και παλαιός αιγιαλός και δεδομένου ότι η έρευνα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος που απαιτείται για τον παλαιό αιγιαλό είναι μία αρκετά χρονοβόρα διαδικασία, η οποία αν ακολουθηθεί πριν τη δημοσίευση, θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη επαρκή προστασία των κοινοχρήστων χώρων του αιγιαλού και της παραλίας, αφού καθορίζονται συγχρόνως και οι τρεις γραμμές.

Εξ άλλου, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9 του α.ν. 1539/1938 παρέχεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης θεραπείας σε όποιον αξιώνει δικαιώματα κυριότητα επί ακινήτου που κατέχεται από το Δημόσιο προκειμένου, μετά από έρευνα που θα διενεργηθεί από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία να εισαχθεί η υπόθεση στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, για να αποφανθεί σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς».

II.- Με το άρθρο 5 ν. 2971/2001 «περί αιγιαλού και παραλίας και άλλες διατάξεις» ΦΕΚ Α'285/19-12-2001 και από τον τίτλο «Διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού» **ορίζεται ότι:** «1. Εκτός της δυνατότητας της αυτεπάγγελτης κίνησης της διαδικασίας, όποιος ενδιαφέρεται για τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας, απευθύνεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υποβολή σχετικής αίτησης ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο αν έχει ήδη γίνει καθορισμός. Σε περίπτωση, που δεν έχει γίνει ο καθορισμός αιγιαλού και παραλίας, ο ενδιαφερόμενος δύναται να υποβάλει στην Κτηματική Υπηρεσία αίτηση καθορισμού και τοπογραφικό διάγραμμα σύμφωνα με τις προδιαγραφές του άρθρου 4.

2. Αν το διάγραμμα έχει συνταχθεί από ιδιώτη μηχανικό, η Κτηματική Υπηρεσία μεριμνά για τον έλεγχο και τη θεώρησή του εντός μηνός από την

υποβολή του και στη συνέχεια το θέμα εισάγεται ενώπιον της Επιτροπής την πρώτη τακτική συνεδρίασή της.

3. Η Επιτροπή καθορίζει τις οριογραμμές του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού εντός μηνός από την εισαγωγή της υπόθεσης σε αυτήν και **συντάσσει σχετική έκθεση**. Η Επιτροπή καθορίζει την παλαιά θέση του αιγιαλού, που υπήρχε μέχρι το έτος 1884 αν υφίστανται κατοχές ιδιωτών, αλλά και προγενέστερα εάν δεν υφίστανται τέτοιες κατοχές, εφόσον η θέση του παλαιού αιγιαλού προκύπτει από ενδείξεις επί του εδάφους ή **άλλα αποδεικτικά στοιχεία** εξαιρουμένων των μαρτυρικών καταθέσεων.

4. Δεν μπορούν να περιληφθούν οικίες ή κτίσματα εντός της ζώνης του αιγιαλού, του οποίου για πρώτη φορά χαράσσεται η οριογραμμή, εφόσον έχει γίνει διάβρωση της ακτής πριν από τη χάραξη και τα κτίσματα είχαν ανεγερθεί πριν από τη διάβρωση και εκτός του τμήματος μέχρι του οποίου έφθανε άλλοτε η θάλασσα κατά τις μεγαλύτερες αλλά συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. Τα κτίσματα αυτά δύνανται να απαλλοτριώνονται σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου αυτού.

5. Η έκθεση και το διάγραμμα επικυρώνονται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Γ.Ε.Ν.), με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και δημοσιεύονται μαζί με την επικυρωτική αυτή απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η παραπάνω σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. διατυπώνεται το αργότερο εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών. **Η έκθεση και το διάγραμμα αναρτώνται στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του αρμόδιου κατά τόπο δήμου ή κοινότητας για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες**. Η ανάρτηση αποδεικνύεται από έκθεση του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, η οποία αποστέλλεται εντός μηνός στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

6. Μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μεταγράφεται μαζί με την έκθεση και το διάγραμμα με φροντίδα της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας στη μερίδα του Δημοσίου στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή Υποθηκοφυλακείων, αν η περιοχή καθορισμού εμπίπτει στην περιφέρεια περισσότερων Υποθηκοφυλακείων.

7. 8. 9. 10.».

Με τις διατάξεις της παρ. 5 του παρόντος άρθρου προβλέπεται σαφώς ότι η έκθεση η οποία συντάσσεται από την επιτροπή καθορισμού του αιγιαλού και της παραλίας του άρθρου 3, μαζί με το σχετικό διάγραμμα, επικυρώνονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ήδη Οικονομίας και Οικονομικών), κατόπιν διατύπωσης προγενέστερης σύμφωνης γνώμης του Γ.Ε.Ν., και δημοσιεύονται μαζί με την επικυρωτική Υπουργική απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Προβλέπεται επίσης περαιτέρω ότι η συγκεκριμένη αυτή έκθεση μαζί με το διάγραμμα αναρτώνται στο οικείο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του αρμοδίου Δήμου ή κοινότητας για τρεις τουλάχιστον μήνες. Από την συστηματική ερμηνεία της διάταξης του κρίσιμου τρίτου εδαφίου της παραγράφου αυτής προκύπτει σαφώς ότι η προβλεπόμενη ανάρτηση των ανωτέρω στοιχείων δεν λαμβάνει χώρα σε **προγενέστερο χρόνο** της δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Διοικητικού καθορισμού των οριογραμμών του αιγιαλού (ενεργού ή παλαιού) και της παραλίας. Αυτό προκύπτει από την θέση του κρίσιμου αυτού εδαφίου στην δομή της υπ' όψη παρ. 5, το οποίο ο νομοθέτης έχει τοποθετήσει μετά την ρύθμιση του πρώτου εδαφίου που αφορά στην διαδικασία του καθορισμού των σχετικών οριογραμμών.

Η θέση αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι στο παρόν νομοθέτημα κατά την διάρκεια της διαδικασίας του καθορισμού των σχετικών οριογραμμών δεν προβλέπεται η υποβολή από κάθε ενδιαφερόμενο αντιρρήσεων, ενστάσεων ή συναφούς διοικητικού βοηθήματος κατά των κρίσεων και ενεργειών της οικείας επιτροπής.

Περαιτέρω, και επειδή ο νόμος δεν διακρίνει ειδικότερα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ανάρτηση αυτή πραγματοποιείται **ταυτόχρονα** με την κίνηση της διαδικασίας δημοσίευσης στην ΕΤΚ του ανωτέρω Διοικητικού καθορισμού..

Η θέση αυτή παρακολουθεί και τα μέχρι σήμερα και υπό την ισχύ του α.ν. 2344/1940 πορίσματα της νομολογίας που έχει διαμορφώσει σχετικά με την προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως κατά των πράξεων καθορισμού από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Πράγματι το Ανώτατο Ακυρωτικό με σειρά αποφάσεών του έχει κρίνει ότι κατά την έννοια του άρθρου 46 παρ. 1 π.δ. 18/1989 ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των άρθρων 20 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 ΦΕΚ Α' 256), μόνη η δημοσίευση στην ΕΤΚ της πράξης του Διοικητικού καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας, δεν είναι ικανή να κινήσει την προθεσμία για την προσβολή της από τους ιδιοκτήτες των θιγομένων ιδιοκτησιών, δεδομένου του ότι απαιτείται και κοινοποίηση αυτής τους ενδιαφερόμενους ή πλήρη γνώση της από αυτούς, εφόσον όμως ο καθορισμός είναι περιορισμένης εκτάσεως και εντοπισμένος σε ορισμένη θέση. Αντιθέτως εάν ο καθορισμός είναι εκτεταμένος και περιλαμβάνει πλείστες ιδιοκτησίες, η κατά τα ανωτέρω δημοσίευση της πράξης στην ΕΤΚ αρκεί για να κινήσει την προβλεπόμενη προθεσμία των 60 ημερών για την άσκηση της σχετικής αίτησης ακύρωσης.(ΣτΕ 2212/2002, 4177/2001, 3187/2000, 3702/2000, 2312/2000

2816/1999 κ.ά.). Μάλιστα με την σχετικά πρόσφατη υπ' αριθμ. 1332/2004 απόφασή του το Ανώτατο Δικαστήριο έχει κρίνει, κατά πλειοψηφία, και με παραπομπή στην επταμελή Σύνθεση του οικείου τμήματος, ότι, υπό την ισχύ του ίδιου νομοθετήματος, η δημοσίευση στην ΕΤΚ της σχετικής Διοικητικής πράξης δεν αρκεί για την κίνηση της σχετικής προθεσμίας για προσβολή αυτής με αίτηση ακύρωσης **ανεξαρτήτως του μήκους της καθοριζόμενης οριογραμμής και του αριθμού των ιδιοκτησιών που επηρεάζονται**, καθόσον ως προς το ζήτημα αυτό δεν δικαιολογείται διάκριση μεταξύ εντοπισμένου και μη εντοπισμένου καθορισμού, εφόσον μάλιστα δεν επιβάλλεται κατά νόμο η τήρηση οποιασδήποτε διαδικασίας δημοσιότητας ή πρόσκληση των ενδιαφερομένων προς συμμετοχή στην διαδικασία εκδόσεως της πράξεως αλλά ούτε καν ενημέρωσή τους.

Με τα παραπάνω νομολογιακά δεδομένα η συγκεκριμένη ερμηνευτική προσέγγιση των κρίσιμων διατάξεων αποβλέπει στην πραγματική γνώση κάθε ενδιαφερομένου για τον καθορισμένο αιγιαλό και παραλία, επικουρεί στην εφαρμογή της **την νεοπαγή διάταξη** της παρ. 9 του ίδιου άρθρου, με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα **επανακαθορισμού** των οριογραμμών στην περίπτωση σφάλματος, και εντεύθεν συμβάλει σαφώς στην όσο δυνατόν πιο σύντομη άρση των τυχόν υφισταμένων εκκρεμοτήτων και αμφισβητήσεων και στην αποφυγή, σε απώτερο μέλλον, της ανατροπής των παγιωμένων νομικών και πραγματικών καταστάσεων.

III.- Κατά συνέπεια των ανωτέρω εκτεθέντων στο συγκεκριμένο ερώτημα της Διοίκησης αρμόζει η απάντηση η οποία διατυπώνεται παραπάνω, ότι δηλ. η ανάρτηση της έκθεσης και του διαγράμματος καθορισμού του αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού ¹⁸²² προβλέπεται από την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 5 εδ. γ' ν.

2971/2001 πρέπει να λαμβάνει χώρα ταυτόχρονα με την κίνηση της διαδικασίας δημοσίευσης στην ΕΤΚ του καθορισμού αυτού.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

ΑΘΗΝΑ

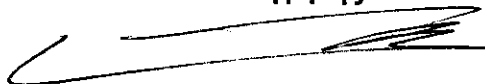
30/11/2005

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.